

Vint-i-cinc anys

Tinc la sensació que no s'ha parlat prou d'una efemèride literària de primera magnitud: els vint-i-cinc anys de la publicació de *La ciutat de l'oblit* (Pagès Editors), el llibre que el 1998 va culminar *Les rutes de Ponent*, l'ambiciós i personal projecte assagístic amb què Vidal Vidal va recórrer la geografia ponentina. Un darrer volum, de més de 1.000 pàgines, dedicat exclusivament a "la ciutat llunyana", a la ciutat "dolça i secreta", a "la ciutat de les dues ànimes", a "la reina del ponent català", és a dir, a Lleida. Potser sí que el llibre s'ha convertit en un clàssic, però fora d'algun article al SEGRE (on l'autor, amb els seus esmolats articles d'opinió, és una presència permanent des de fa més de tres dècades) o alguna piulada de l'editorial, el quart de segle ha tingut, al meu entendre, massa poc ressò.

La ciutat de l'oblit és un llibre monumental. Un monument literari dedicat a la ciutat del Segre, el riu sobre les aigües gelades del qual diu la llegenda que va ballar Salomé just abans de morir decapitada. Un assaig completíssim, complex i ple de contrastos que duu el lector, per dreces sovint imprevistes, a conèixer els racons de la ciutat, la seva història i la seva gent. Un llibre que, amb gran profusió documental (tant de llibres d'història, com de premsa antiga,

com de textos literaris) repassa episodis, anècdotes, llegendes i tota mena d'esdeveniments interessants i curiosos. Vidal Vidal revisa (per desmuntar-los o confirmar-los) tots els mites i tòpics sobre Lleida i els lleidatans: la boira, el clima extrem, el consum de caragols, el caràcter variable dels habitants... Però no és un llibre d'història, ni una guia turística, ni un recull d'anècdotes. I alhora és tot això. *La ciutat de l'oblit* és, al capdall, un assaig literari de primer ordre; un text escrit amb una prosa personal, d'una viva espurnejant i carregada d'ironia que manté el lector estimulat i amb un somriure permanent. En fi, un llibre ambiciós, tant en el contingut com en la forma.

Vidal Vidal és una figura molt present en la quotidianitat periodística i política dels lleidatans. Fora de Ponent, en canvi, costa més que el coneguin. I com que la seva trajectòria literària s'ha centrat, bàsicament, en un gènere tan poc popular (i tan necessari!) com l'assaig, l'obra de l'autor d'Arbeca no gaudeix del reconeixement que caldria esperar. Com passa amb la mateixa ciutat, a Ponent se'l veu massa proper i a la resta del país massa llunyà, per valorar-lo com es mereix. Caldria, tanmateix, tenir present que no hi ha gaires autors capaços de culminar una obra monumental, tan completa, amena, divertida, profunda i ben documentada com *La ciutat de l'oblit*. Que per molts anys hi puguem tornar!

